

Искам само да поставя един друг, дискретно свързан с него. Става дума за очевидната липса на една значима морална и човешка черта в циганския автопортрет – **щедростта**. Много от фиксираните в този автопортрет характеристики имплицитно би следвало да я изведат на преден план. Но тя отсъства и дали са случайни, или пък основателни причините за това?

Мисля определено, че **по отношение на представителите на други етноси циганите не са и не могат да бъдат щедри**. Щедростта, разбрана в нейния автентичен смислов параметър, ромите могат да проявяват само в пределите на собствената си етническа среда – и то не в особено забележими мащаби. Това има своето логично обяснение.

Циганите винаги са били на дъното, те малко са вземали и много са губели от живота. През ръцете им са минавали много, но са се задържали малко неща, заради спецификата и трудността на съдбата им. Затова те са си изградили една специфична черта – винаги да смятат, че другите исторически са им задължени, че трябва да носят някаква обществена и историческа вина за техните вековни страдания, която трябва по някакъв начин да изкупят. В контакти с нероми циганите винаги застават на позиция на търсене, на искане, на вземане, но никога не и на даване, особено пък на безкористно отстъпване на нещо, което дори за тях не е от значение и даже не им е нужно. **Циганинът (като род и индивид) винаги ще тръгне да се пазари, да иска невъобразимо повече, отколкото може да му се даде реално**. Даже за елементарни неща той прави такива „изхвърляния“ и реклами, на които впоследствие и сам се смее, като смята, че може да измами своя клиент, при това по напълно некоректен, неволяен начин – с лъжи и изнудвания, с ултиматуми и заплахи и т. н. В тази си скъперническа жилка да извлече максималното и дори невъзможното от съвсем елементарни ситуации той твърде често проиграва напълно реални шансове. **Защото ромът не знае мярката, той не признава други мерки освен собствената, която, разбира се, за другите е по-различна от собствените еталони**.

Тъкмо поради това в днешните условия определени цигани печелят добре и много добре – но в условията на една неопределена, „хайдушка“ пазарна ситуация, благодарение и на тези си етнопсихични характеристики. В условията обаче на една успокоена, регла-